

Smittsomme sykehjem

Pensjonistforbundet Buskerud

Konferanse om folkehelse og Kultur for eldre

Tyrifjord Turisthotell 9. – 10. nov 2022

Steinar Barstad

KORONARAPPORTEN

Erfaringer fra helse- og omsorgstjenesten i kommunene under pandemiens første måneder

«Da er rangordningen ofte slik i helse- og omsorgstjenesten:

- Det sykehus og spesialisthelsetjenester ikke lenger kan ta seg av, må kommunene ta seg av
- det sykehjemmene og fastlegeordningen ikke kan ta seg av, må hjemmesykepleien og hjemmetjenestene ta seg av
- og det de ikke lenger kan ta seg av, må de pårørende ta seg av.»

DOMINOEFFEKTEN

UTEN HELSE OG OMSORG STOPPER NORGE

- Et virus har I løpet av noen få måneder vist at omsorg og velferdsordninger er et av de viktigste fundamentene for all annen virksomhet i samfunnet – også den økonomiske.
- For all ettertid vil jeg inkludere de som sitter i kassa på butikken, renholdsarbeidere og taxi-, buss-, og lastebilsjåfører blant samfunnets omsorgsarbeidere.

MARKEDET FUNGERTE IKKE

- Koronapandemien avslørte i starten en alvorlig mangel på kapasitet, utstyr og forbruksvarer for smittevern. Plutselig sto vi overfor en mangelsituasjon både internasjonalt og i eget land vi ikke hadde forberedt oss godt nok på.
- Det vi har opplevd nå er at markedet ikke fungerer når en slik pandemi rammer oss. Da vil alle sikre seg og sine. Det må vi ta lærdom av, og sørge for å ha noe på lager og i beredskap.
- Heretter må vi tenke reservekapasitet i alt vi gjør.

SMITTSOMME SYKEHJEM

«Vi mener at vanskelige bygningsmessige og organisatoriske forhold gjorde det svært vanskelig å håndtere, begrense og stoppe smitten.»

(Fylkesmannen Vestland sin rapport etter tilsyn med Metodisthjemmet i Bergen, som så langt har vært verst rammet av pandemien)

Metodisthjemmet 2020 og 2022

- FÅR INFORMASJON VIA MEDIENE // En pårørende har varslet om en rekke kritikkverdige forhold ved Metodisthjemmet.

Fylkeslegen åpner enda en tilsynsak med sykehjem der 16 døde

LINDA HILLAND
Innviertilstand.no
ANDERS NAGA
EYSTEIN ROSSUM
Foto: BJØRN ERIK LARSEN

«Jeg sitter bare her og venter på at jeg skal bli den neste som blir smittet.»

Halvparten smittet
Varslet ble sendt 21. april, etter at koronasmitten hadde spredt

Slik siteres en beboer på Metodisthjemmet av pårørende som har sendt varsel til fylkeslegen om forholdene på sykehjemmet.

seg på sykehjemmet. På det tidspunktet var nesten halvparten av de 46 beboerne smittet av korona. Åtte personer var rapportert døde. Assisterende fylkeslege Linda Svori sier onsdag ettermiddag til BT at de vil opprette en egen tilsynssak mot

Metodisthjemmet, basert på varselet.

To tilsyn på kort tid
Byombudet i Bergen forteller til BT at de var i kontakt med pårørende angående en beboer på Metodisthjemmet.
- Det som ble fortalt var

såpass alvorlig at vi anbefalte pårørende å be Fylkesmannen gjennomføre et tilsyn, sier spesialrådgiver Benedicte Gram-Knutzen.

En uke før brevet ble sendt grep kommunen inn og hastetlyttet smittede beboere fra sykehjemmet. To smittede var

SMÅTT ER GODT

Smått er godt

«Da er små bokollektiv og avdelinger med aktivitetsmuligheter og direkte tilgang til tilrettelagte utearealer, bedre enn gammeldagse institusjoner i mange etasjer med store avdelinger og lange korridorer»

(Helse- og omsorgsdepartementet 2009 i Demensplan 2015).

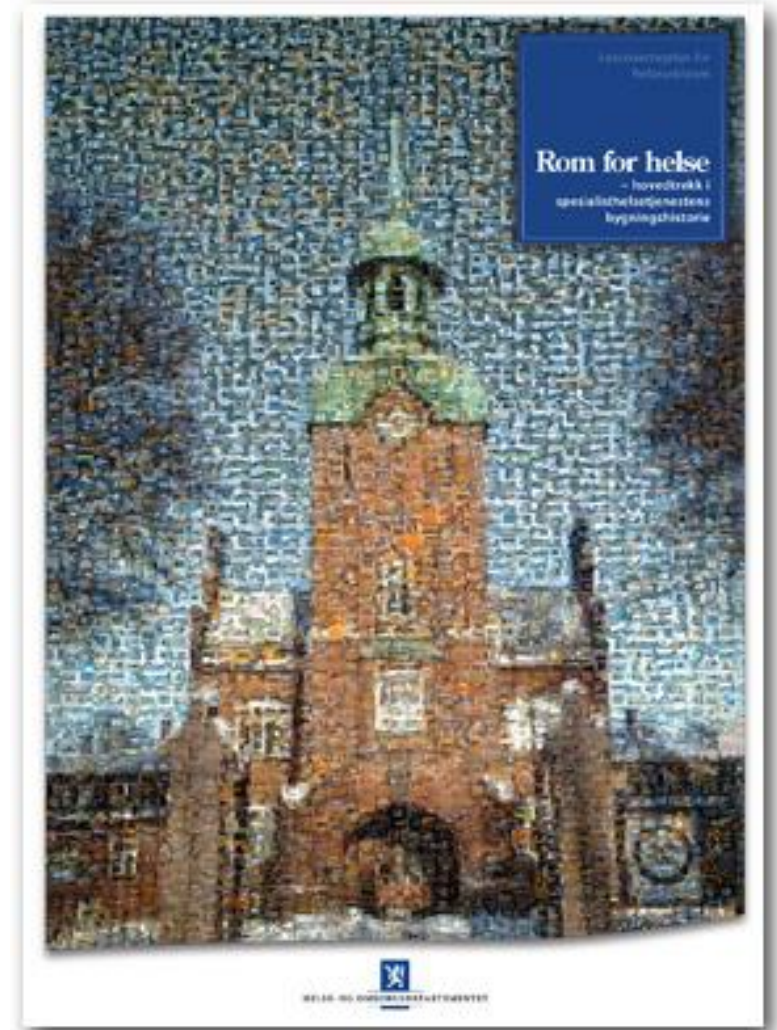
Erfaringer fra pandemien har aktualisert uttrykket «smått er godt»...Store sykehjemsinstitusjoner synes mer sårbare enn mindre sykehjem i en pandemisituasjon, og små enheter er særlig viktig for personer med demens.

Helsedirektoratet 2022

MURENES HENSIKT

Bilde av Spinalonga

SMITTERISIKO – ET ROMLIG FENOMEN

”Det är hög tid att utveckla nya boendeformer för äldre. Risk för smitta och social distansering är i högsta grad rumsliga fenomen. Coronapandemin fick tidigt svåra konsekvenser när viruset spreds i särskilda boenden.

Personer i särskilda boenden är en utsatt grupp under viruspandemin. Med en annan planering och utformning av lokalerna hade kanske smittspridningen kunnat reducerats. Här har vi arkitekter ett ansvar.”

Catharina Nord

Arkitekt SAR/MSA och professor i fysisk planering vid Blekinge tekniska högskola

PLAN MED FEM TILTAK

1. Finne nye måter å bygge sykehjem på
2. Krav til helse- og omsorgsbygg må inn i veiledning og forskrift om smittevern
3. Full gjennomgang av alle sykehjem og omsorgsboliger
4. Sanering av gamle smittsomme sykehjem
5. Legge inn reservekapasitet

UNDER RADAREN

Totalt 4 238 dødsfall
(pr 3.nov 22)

Av disse 3 319 dødsfall
i løpet av siste år.

Antall døde i Norge

Kurven viser antall registrerte koronadødsfall i Norge. Dag for dag-tallene hentes fra FHIs rapporter og viser endring fra foregående dag, totaltallene inkluderer foreløpige tall for siste dager innhentet av NRK.

Kilder: Løpende tall innhentet av NRK
Antall døde ved slutten av hvert døgn fra FHI

Sist oppdatert: 03.11.2022

DET ER NÅ VI DØR AV KORONA

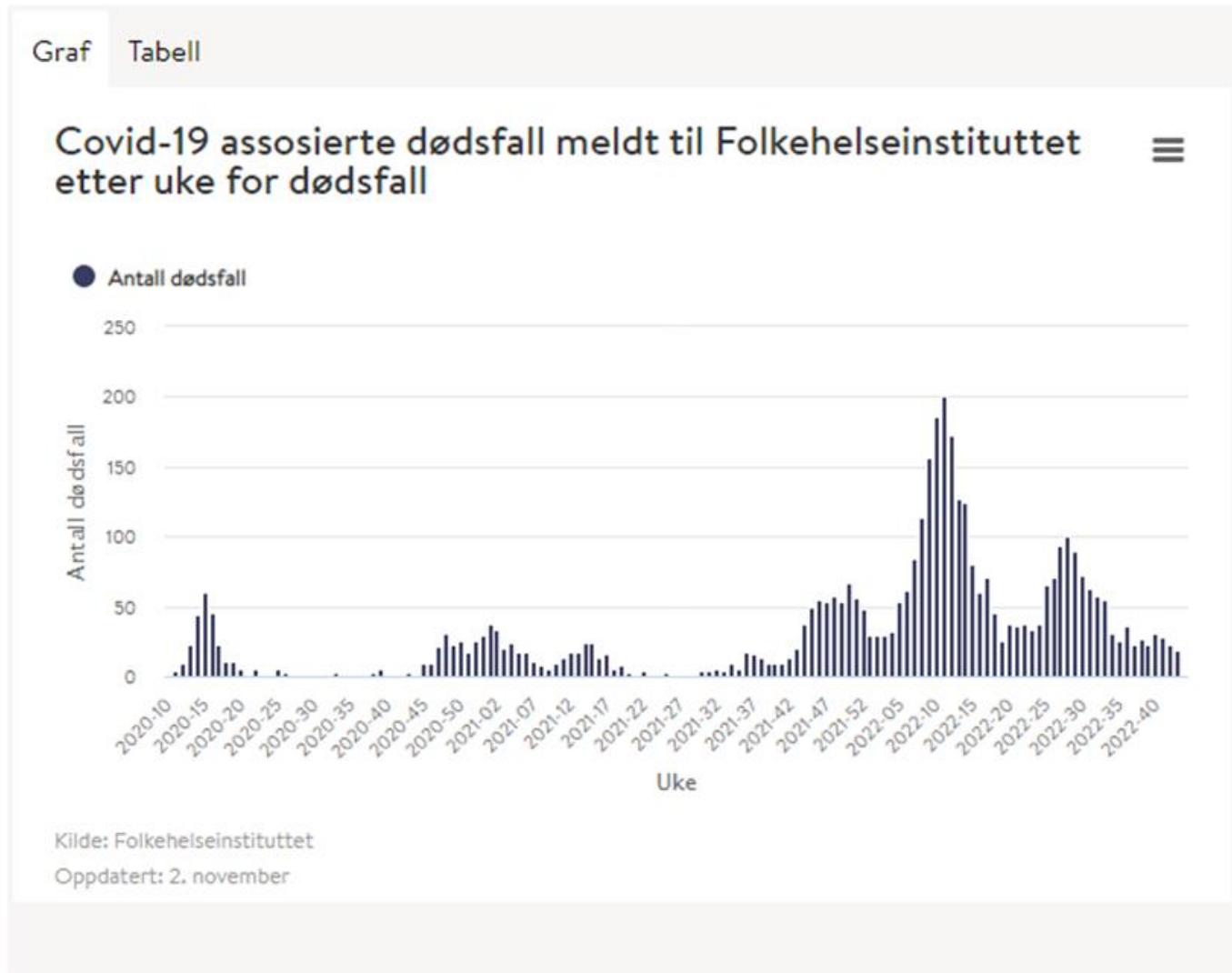
«For hele pandemien er
gjennomsnittsalderen på de døde
83 år.»

Folkehelseinstituttet

«Når flere millioner mennesker
blir smittet, så er det også noen
som dør, og særlig de aller eldste.

De fleste som dør, er over 80 år,
og 60 prosent bor på sykehjem»

*Assisterende helsedirektør Espen
Rostrup Nakstad til P4 24/8-22.*

Diagrammet viser covid-19 assosierte dødsfall meldt til Folkehelseinstituttet.

«Koronaball»

Forsidebilde: «Koronaball» Jon Balke og Tone Myskja, Madstun i Søndre Land. Foto: Steinar Barstad. Se «Coronadays» <https://vimeo.com/407565125>

Steinar Barstad: Den kommunale helse- og omsorgstjenesten etter koronaen. Rapport utarbeidet på oppdrag fra Pensjonistforbundet August 2020. ISBN 978-82-692001-3-3.

Se [200823-pdf-rapport-om-den-kommunale-helse-og-omsorgstjenesten-etter-koronaenpdf.pdf](https://ctfassets.net/200823-pdf-rapport-om-den-kommunale-helse-og-omsorgstjenesten-etter-koronaenpdf.pdf) (ctfassets.net)

